COĞRAFYA Sınıf-11

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU ÜLKELER ARASI ETKİLEŞİMDE TURİZM FAALİYETLERİNİN ROLÜ

TURİZM

Bir ülkeyi ekonomik, sosyal ve kültürel yönleriyle ön plana çıkaran turizm, aynı zamanda farklı ülke insanlarıyla etkileşim kurulmasını sağlar. Bu sektör, özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra gelişmiş ülkelerde gelir düzeyi yüksek insanlar tarafından gelişmeye başlanmıştır. Zaman geçtikçe hemen hemen bütün ülkelerde turizm faaliyetleri açısından bir artış görülmektedir. Bu faaliyetlerin ortaya çıkmasında sanayileşme ve şehirleşmenin etkisiyle hava kirliliğinin artması, yeşil alanların azalması, stres, yorgunluk, gürültü gibi durumlar etkili olmuştur. Bu nedenle insanlar sessiz ve sakin yerler aramaya yönelmiştir. Gelir düzeyinin artması, eğitim seviyesinin yükselmesi, ulaşım imkânlarının gelişmesi ve iletişim araçlarının etkisiyle dünyanın farklı yerlerinin görülmesi insanları turizme yönelten diğer nedenler arasında sayılabilir.

Turizmin Etkileri

Turizm faaliyetine katılan insanlar; gittikleri yerlerde gezme, eğlenme, dinlenme vb. şeylere ihtiyaç duyar ve bu yerlere ekonomi, fikir ve yenilik bakımından katkı sunar. Dünya üzerinde birçok ülke turizm faaliyetlerinden önemli ekonomik gelirler elde etmektedir.

Turizmin Ekonomik Etkileri

Ülkelerin sahip olduğu turizm potansiyeli, ekonomilerine ciddi anlamda katkı sağlar. Bu nedenle turizm, dünyanın en dinamik ve en büyük ekonomik faaliyetlerinden biridir. Bu durumun farkında olan ülkelerin hem mevcut turizm imkânlarını en verimli şekilde kullanma hem de yeni turizm alanları oluşturabilme gayreti içerisinde olduğu görülmektedir.

Gelişmekte olan birçok ülkenin ilerleme ve kalkınmasında turizm oldukça önemli bir yere sahiptir. Turizmin bu ülkelerde istihdamın oluşması, dış borç ödemelerine katkı sağlanması, alt ve üstyapı hizmetlerinin iyileştirilmesi gibi ciddi getirileri vardır. Bu açıdan bakıldığında özellikle İspanya, Yunanistan, Portekiz, Türkiye gibi ülkelerin dış ticaret açığını turizmden elde ettiği gelirlerle kapatmaya çalıştığını söylemek mümkündür.

Dünya Turizm Örgütü'ne (WTO) verilerine göre dünyadaki millî gelirin %7'sini turizm sektörü oluşturmaktadır. Ayrıca dünyadaki çalışan insanların %10'luk kısmı turizme bağlı sektörlerde faaliyet göstermektedir.

TURİZMİN ETKİLERİ

- Ekonomik
- Politik
- Ekolojik
- Sosyal ve Ekonomik

Turizmin Uluslararası İlişkilere Etkileri

Uluslararası ilişkilerde toplumların ve ülkelerin arasındaki ilişkilerin gelişmesinde turizm önemli bir etkiye sahiptir. Yakın ya da uzaktaki bir ülkeyi görmek, tanımak, o ülkeyle iletişime geçmek genellikle turizm sayesinde gerçekleşir. İnsanlar, yurt dışına yapacağı turistik gezilerde öncelikle sosyal ve politik ilişkilerin iyi olduğu ülkeleri tercih eder. Örneğin Türkiye'ye en çok Avrupa ve Orta Doğu ülkeleri ile Rusya'dan turist gelmesinde bu ülkelerle sosyal ve politik ilişkiler yönünden olumlu bir seyir izlenmesi etkili olmuştur. Ülkeler arasındaki politik ilişkilerin gelişmesiyle bazı ülkelerin karşılıklı olarak vize uygulamasını kaldırdığı görülmektedir.

Turizmin Ekolojik Etkileri

Turizm faaliyetlerinin gelişebilmesi ve sürdürülebilir olması, doğal ve kültürel çevrenin korunmasına bağlıdır. Çevre ile turizmin birbirini tamamlayan ve sürekli etkileşim hâlinde olan bir yönü vardır. Bir yerde turizmin gelişebilmesi için yürütülen turizm faaliyetlerinin o yerin kapasitesine uygun olması gerekir. Kapasitenin çok üzerinde gerçekleşen turizm faaliyetleri ise doğada ve kültürel çevrede birtakım bozulmaları beraberinde getirecektir.

Turizmin bir yerde gelişmesinde olumlu çevre şartları son derece önemlidir. Bu nedenle turizmin kaynağını oluşturan çevrenin düzenli bir şekilde yönetilmesi ve bu kaynakların kalitesinin artırılması gerekir. Kaynakların yok edildiği, hava, su ve toprağın kirletildiği sağlıksız bir çevre çekiciliğini yitirecektir. Evrensel turizm kaynaklarının tahrip olmasında turizmle doğrudan ya da dolaylı etkileşimde bulunan diğer sektörlerin önemli etkileri bulunmaktadır. Ülkeler, son yıllarda turizmde görülen olumsuzlukları azaltmak ve sahip olduğu turizm varlıklarını korumak için bazı önlemler almaktadır. Ulusal ve uluslararası alanda oluşturulan doğa koruma alanları ile millî parklar sayesinde turizm değeri olan alanlar koruma altına alınmaktadır. Ayrıca son yıllarda turizm sektöründe yaygınlaşmaya başlayan eko-turizm, çevreyi ve yerel halkın refahını korumaya yönelik bir turizm faaliyeti olarak dikkat çekmektedir.

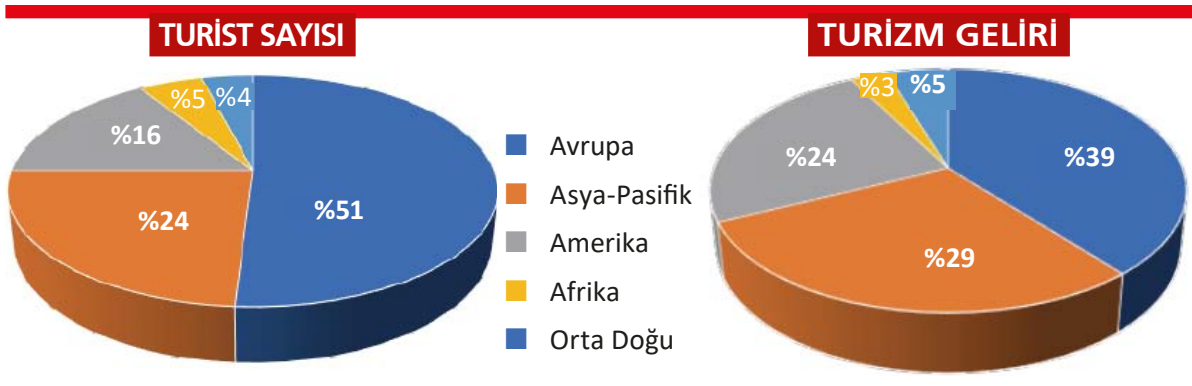
Görsel: ***Yellowstone Millî Parkı, dünyadaki ilk millî parktır (1872).***

Turizmin Sosyal ve Kültürel Etkileri

Turistler, gittikleri yerleri sosyal açıdan etkilediği gibi bu yerlerden de etkilenmektedir. Turizm sayesinde insanlar farklı ülke ve kültürleri tanıma imkânı bulur. Böylece farklı ülke ve bölgeler arasındaki bağlar güçlenir. Farklı kültür, din, dil, etnik grup ve yaşam tarzları insanların birbirlerini tanımasına ve toplumlar arasında hoşgörü ortamı oluşmasına katkı sağlar. Ayrıca turizm faaliyetleri, gerçekleştiği bölgede insanların dil öğrenme isteğini artırarak eğitim ve kültür seviyesinin yükselmesine yardımcı olur. Düzenlenen festival, organizasyon, fuar vb. etkinlikler farklı toplumların birbirlerini daha yakından tanımasını sağlar.

Görsel: ***İtalya'da geleneksel olarak düzenlenen Uluslararası Uçurtma Festivali***

Grafik: ***Dünyada turist sayısının ve turizm gelirlerinin bölgelere göre dağılımı (UNWTO)***

SORULAR

1.

Aşağıdakilerden hangisi bir bölgede turizmin gelişmesinin sonuçları arasında gösterilmez?

A) Kültürel ögeler yerelde kalır.
B) Ulaşım sistemleri gelişir.
C) İstihdamda hizmetler ön plana çıkar.
D) Dönemsel nüfus artışı görülür.
E) Bölgede ekonomi canlanır.

Cevap: A

2.

I. Turizmin gelişmesi için yapılan yatırımlar istihdam oluşturmaktadır.
II. Turizm; farklı etnik yapıların, dinlerin ve kültürlerin birbirini tanımasını sağlar.
III. Turizm, doğanın güzelliği ve korunması bilincini oluşturur.
IV. Turizm, Dünya barışının oluşmasına katkıda bulunur.

Yukarıda turizmin hangi etkisinden bahsedilmemiştir?

A) Politik
B) Sosyal
C) Çevresel
D) Ekonomik
E) Eğitim

Cevap: E

3.

Turizm ülkeler arasındaki etkileşimde önemli bir rol oynar.

Aşağıdaki ülkelerin hangisinden Türkiye'ye gelen turistlerin ilk kez doğrudan Türk kültürü ile etkileşime geçmiş olma ihtimali daha yüksektir?

A) İran
B) Irak
C) Rusya
D) Litvanya
E) Makedonya

Cevap: D

4.

Aşağıdakilerden hangisi turizmin sosyokültürel etkileri arasında gösterilebilir?

A) Dış ticaret açığını kapatması
B) Turistik bölge halkının yabancı dil öğrenmesi
C) Çevre düzenlemesinin yapılması
D) Turistik bölgelerde döviz girdisinin artması
E) Dünya barışına katkı sağlaması

Cevap: B